

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní Mgr. Helenou Konečnou ve věci

žalobců: a) A. B.
b) E. B.
nezletilá zastoupena svým otcem A. B.
oba zastoupeni JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem
se sídlem Šafaříkova 666/9, Hradec Králové

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
Odbor azylové a migrační politiky
se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2022, OAM-217/LE-LE05-D07-2022

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobci se žalobou ze dne 26. 10. 2022 se domáhají přezkoumání výše označeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla jejich žádost o udělení mezinárodní ochrany shledána nepřipustnou dle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany dle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaveno.

2. Zároveň bylo konstatováno, že státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“ nebo „Dublinské nařízení“ nebo také „nařízení Evropského parlamentu a Rady“), je Španělské království.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

3. Žalobci namítli, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany byli jako účastníci zkráceni na svých právech, v důsledku čehož jim hrozí závažná újma, proto rozhodnutí žalovaného napadli v celém rozsahu. Jsou přesvědčeni, že zde jsou dány závažné důvody k tomu, aby o jejich žádosti bylo rozhodováno právě v ČR.
4. Žalobci předně připomněli, že dne 14. 9. 2022 podali tzv. žádost o převzetí odpovědnosti Českou republikou. Dle jejich názoru žalovaný nedostatečně posoudil tuto jejich žádost o aplikaci diskrečního ustanovení obsaženého v čl. 17 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 a rozhodl o nepřipustnosti jejich žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ačkoliv je aplikace čl. 17 odst. 1 postavena na uvážení příslušných orgánů, je třeba, aby toto správní uvážení bylo jasně zdůvodněno tak, aby byly zachovány základní ústavní principy spočívající v zákazu libovůle principu rovnosti, zákazu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu proporcionality, atd. To se v daném případě nestalo a žalovaný se nevypořádal s řadou skutečností, které mu byly známy.
5. Žalobci uvedl, že od samého počátku tvrdili, že ve Španělsku nemají žádné zázemí a měli tam odjet pouze na krátkou dovolenou před tím, než se žalobce dozvěděl o svém trestním stíhání v Rusku z důvodu jeho veřejného vystupování proti útočné válce na Ukrajině. V důsledku této okolnosti změnili svůj cestovní plán a namísto Španělska přicestovali do ČR, kde dlouhodobě žije jejich rodina, a požádali zde o mezinárodní ochranu, jelikož se do domovského státu žalobce nemůže vrátit kvůli obavám před nezákonným trestním stíháním, mučením a dlouholetým nelidským zacházením v ruských vězeňských zařízeních.
6. Žalobci mají zato, že právě v jejich případě se jedná o důvody zvláštního zřetele hodného, které jsou založeny na humanitárních důvodech pro sloučení rodiny či kulturní důvody. Žalobce uvedl, že je otcem žalobkyně, která je nezletilým dítětem, tedy se jedná o zranitelné žadatele o mezinárodní ochranu. Navíc mají na území ČR blízkou rodinu, protože zde v rámci trvalého pobytu žije sestra žalobce se svou celou rodinou. Žalobce i žalobkyně se s touto větví rodiny pravidelně stýkali. Žalobce má také v Praze známé, kteří pracují v oborech architektura či IT, ze kterých má žalobce vysokoškolské diplomy, takže by pro něho nebyl problém zajistit si zde okamžitě práci. Ruský jazyk je bližší jazyku českému a rovněž česká kultura a mentalita je žalobcům bližší než španělská. Žalobkyně se navíc už dokonce učila češtinu ruskou, takže integrace nebyl problém. Dle čl. 13 a čl. 14 preambule nařízení Evropského parlamentu a Rady by při uplatňování tohoto nařízení členské státy měly mít na mysli především nejlepší zájem dítěte a respektování rodinného života. To dle žalobců žalovaný při svém rozhodování nebral v potaz, neboť pro žalobce a hlavně pro jeho nezletilou dceru (žalobkyni) je nejlepší

zůstat právě v České republice, kde má část své rodiny, zajištěnou možnost bydlení a kde se může naučit jazyk mnohem rychleji.

7. Dále žalobci namítli nedostatečné posouzení aplikace čl. 2 odst. 3 druhého pododstavce nařízení Evropského parlamentu a Rady, tedy otázky, zda v případě Španělska nedochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů, a to speciálně ve vztahu k žadateli s nezletilým dítětem. Žalobci uvedli, že dle veřejně dostupných informací (např. dle zprávy Evropské rady pro uprchlíky a emigranty o azylovém systému Španělska z roku 2019) je azylový systém ve Španělsku v hrozném stavu, čekací lhůty na azylový pohovor trvají i přes půl roku lhůty, při odvolání jsou lhůty extrémní a celkově se azylové řízení může protáhnout až několik let. Z veřejně dostupných zdrojů je rovněž zřejmé, že Španělsko patří v současné době po Německu Francii k třetímu nejvíce přetíženému členskému státu v počtu žádostí o mezinárodní ochranu. Žalobci připomněli, že ve smyslu relevantní judikatury Nejvyššího správního soudu je třeba shromáždit relevantní podklady o přijímacím členském státě, přičemž zároveň platí, že důkazní břemeno ohledně neexistence systémových nedostatků azylového řízení nebo přijímacích podmínek nese primárně správní orgán.
8. Žalobci uzavřeli, že na jejich případ měl být aplikován čl. 17 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady, neboť se jedná o případ hodný zvláštního zřetele a současně vzhledem ke zranitelným osobám (nezl. dítěti) měly být důkladně prošetřeny podmínky fungování azylového systému Španělského království. Jelikož žalovaný neaplikoval zmíněný čl. 17 odst. 1 ani své rozhodnutí řádně a logicky nezdůvodnil, je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, věcně nesprávné a tudíž nezákonné. Žalobce poukázali na obdobný případ, který rozhodoval Krajský soud v Brně pod čj. 41 Az 21/2020-83 a požadují na základě zásady předvídatelnosti a legitimního očekávání dle § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), aby žalovaný v jejich věci rozhodoval stejně jako ve věcech předchozích. Žádali proto, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k novému projednání.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na správnosti žalobou napadeného rozhodnutí, na které odkázal, a navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že napadené rozhodnutí je založeno na správném posouzení skutkového stavu a že byl dostatečně zjištěn stav věci, který svým rozsahem odpovídá předpokladům nezbytným pro vydání rozhodnutí. Vyjádřil přesvědčení, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu a je patřičným způsobem odůvodněno.
10. Žalovaný poukázal na čl. 12 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady, dle něhož pokud je žadatel držitelem platného povolení k pobytu, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto povolení vydal. Poukázal i na odstavec 2 tohoto článku, dle něhož pokud je žadatel držitelem platného víza, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto vízum udělil, ledaže bylo vízum uděleno jménem jiného členského státu v rámci ujednání o zastupování podle čl. 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (1). Dále pak citoval i čl. 28 odst. 3 a čl. 29 odst. 1 a 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady týkající se přemístění a s tím souvisejících lhůt z dožadujícího členského státu do příslušného členského státu.

11. Žalovaný uzavřel, že napadené rozhodnutí považuje za zákonné, přezkoumatelné, vycházející z dostatečně zjištěného stavu věci a respektující ustálenou judikaturu. Žalobní argumentace proto dle jeho názoru není způsobilá zpochybnit důvodnost rozhodnutí.

IV. Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Učinil tak bez nařízení jednání postupem za podmínek stanovených dle ustanovení § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s., když žalovaný s takovým postupem vyjádřil souhlas výslovně a žalobce na výzvu soudu ze dne 23. 11. 2022 svůj nesouhlas s projednáním věci bez nařízení jednání nevyjádřil. Po prostudování předloženého správního spisu dospěl soud k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu důvodnou neshledal.
13. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že žalobci (resp. žalobce jménem svým i jménem svého nezletilého dítěte) podali dne 31. 8. 2022, žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany v České republice, dne 5. 9. 2022 poskytl žalobce údaje k podané žádosti a téhož dne s ním byl uskutečněn pohovor k žádosti. Při pohovoru uvedl, že si obstaral turistické vízum Španělského království a s dcerou nejprve plánoval turistický pobyt tam a po obdržení informací o trestním stíhání se rozhodl na základě uvedeného víza vycestovat z Ruska a nebylo pro něj důležité, ve kterém konkrétním státě Evropské unie požádá o udělení mezinárodní ochrany. Do České republiky přicestoval, protože to pro něj bylo finančně dostupné, neboť jeho bankovní účty byly zablokovány a musel si vystačit s hotovostí. V České republice má sestru a již zde také dříve pobýval. Úřady Ruské federace jej viní z diskreditace ruské armády a použití extremistické symboliky (použití ukrajinské vlajky). K dotazu, jak se zachová v případě rozhodnutí, na základě kterého by byl s dcerou přemístěn do Španělska, uvedl, že jej budou respektovat, že s tím žádný problém nemají, že pro ně není nějak zásadní, kde v Evropě budou, raději by ale setrval v ČR, ale hlavně nechce zpět do Ruska.
14. Dne 16. 9. 2022 obdržel správní orgán žádost žalobců ze dne 14. 9. 2022 nazvanou Žádost vztahující se k čl. 17 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, v níž žalobci požádali o využití diskreční pravomoci dle čl. 17 nařízení z humanitárních důvodů a solidarity
15. a o převzetí odpovědnosti Českou republikou k posouzení jejich žádosti o mezinárodní ochranu. V žádosti uvedli, že ve Španělsku nemají žádné příbuzné a oporu rodiny. V České republice má žalobce naopak sestru, jejího manžela a neteř, kteří se dobře etablovali do společnosti. I žalobci již do České republiky cestovali, a to na turistická víza v letech 2002, 2007, 2009 a 2014. V Praze má žalobce rovněž známé, kteří mu mohou pomoci zajistit zaměstnání v oboru, dcera se v minulosti učila českému jazyku. Naproti tomu ve Španělsku je těžké se registrovat k formalizaci žádosti o udělení mezinárodní ochrany, čekací lhůty jsou velmi dlouhé a mohou dosáhnout jednoho roku, v případě odvolání může řízení trvat několik let a po tuto nebudou mít žalobci kde bydlet a co jíst. Za této situace by proto s dcerou rád setrval v České republice. Žalobce popsal i svou situaci v Ruské federaci.
16. Dále je ve správním spise založena Informace OAMP ze dne 23. 8. 2022 vypracovaná oddělením zahraničních a evropských záležitostí, která se týká azylového systému ve

Španělsku (se zaměřením na řízení o mezinárodní ochraně, azylovou legislativu, zranitelné osoby, dublinské navrátilce, azylová střediska, přijímací podmínky a zajišťování, obsahuje i azylové a dublinské statistiky).

17. Ve správním spise je dále založena informace ze dne 14. 9. 2022, že Španělské království souhlasí s převzetím žalobců.
18. K seznámení se s podklady pro rozhodnutí ve věci byl žalobce vyzván předvoláním ze dne 16. 9. 2022 a dne 19. 9. 2022 byl s podklady seznámen. Následně ještě předložil dokumenty, které mají potvrzovat jeho problémy v Rusku.
19. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí, kterým žalovaný shledal žádost žalobců o udělení mezinárodní ochrany nepřipustnou, přičemž dle jeho názoru je státem příslušným k posouzení podané žádosti Španělské království.
20. Krajský soud se zabýval nejprve námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, kterou žalobci rovněž uplatnili, neboť by bylo předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, pokud by rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné.
21. Nutno konstatovat, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006-76, všechna zde citovaná rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz). Nepřezkoumatelné může být rozhodnutí pro nedostatek důvodů anebo pro nesrozumitelnost. Nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost jsou zejména taková rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné. Za nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je nutno považovat rozhodnutí založená na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatecích odůvodnění rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž správní orgán opírá své rozhodovací důvody, tj. např. kdy opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, příp. zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny (k tomu srov. přiměřeně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2013-75). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat. Není však přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. obdobně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, čj. 8 Afs 267/2017-38).
22. Krajský soud v daném případě neshledal, že by žalobou napadené rozhodnutí trpělo vadami zakládajícími jeho nepřezkoumatelnost. Bylo by sice možné představit si podrobnější odůvodnění rozhodnutí, avšak nosné úvahy ze správního rozhodnutí dovodit lze, a nejedná se tedy o nepřezkoumatelnost v intenzitě předpokládané judikaturou Nejvyššího správního soudu. Z napadeného rozhodnutí žalovaného je zjistitelné, o čem i jak rozhodl, jsou zjistitelné i důvody, pro něž bylo vydáno a

z rozhodnutí je rovněž zřejmé, jaký skutkový stav vzal za rozhodný a jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech.

23. Krajský soud tedy mohl přistoupit k věcnému přezkumu rozhodnutí žalovaného. V projednávané věci je nesporné, že žalobci byli v době podání žádosti o mezinárodní ochranu v České republice držiteli platného víza č. X a č. X, které jim vydalo Španělské království dne 19. 8. 2022 s platností od 23. 8. do 5. 12. 2022.
24. Podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřijatelná, *„je-li k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany příslušný jiný stát vázaný přímo použitelným předpisem Evropské unie.“*
25. Podle § 25 písm. i) téhož zákona se řízení (o žádosti o udělení mezinárodní ochrany) zastaví, je-li žádost nepřijatelná.
26. Přímo použitelným předpisem Evropské unie, na který citované ustanovení zákona o azylu odkazuje, je nařízení Dublin III. Podle čl. 3 odst. 1 uvedeného nařízení platí, že *„členské státy posuzují jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, včetně na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III.“* Podle čl. 3 odst. 2 věty první téhož nařízení platí, že *„pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána.“* Druhá věta tohoto ustanovení pak upravuje výjimku z přemístění žadatele z důvodů systémových nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů v příslušném členském státě.
27. Dle čl. 12 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady platí, že *pokud je žadatel držitelem platného povolení k pobytu, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto povolení vydal.*
28. Dle odst. 2 téhož ustanovení platí, že *pokud je žadatel držitelem platného víza, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto vízum udělil, ledaže bylo vízum uděleno jménem jiného členského státu v rámci ujednání o zastupování podle článku 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (1).*
29. Dle čl. 28 odst. 3 a čl. 29 odst. 1 a 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady, *přemístění z dožadujícího členského státu do příslušného členského státu se provede, jakmile je to z praktického hlediska možné, nejpozději 6 měsíců od akceptace osoby příslušným členským státem. Pokud je proti rozhodnutí o přemístění podána žaloba a současně žádost o přiznání odkladného účinku žalobě, provede se přemístění do příslušného státu nejpozději 6 měsíců od rozhodnutí soudu o nepřiznání odkladného účinku žalobě, případně od rozhodnutí soudu ve věci, pokud žalobě odkladný účinek přiznal. Lhůta 6 měsíců může být prodloužena nejvýše na jeden rok, pokud přemístění nemohlo být uskutečněno z důvodu uvěznění dotyčné osoby, nebo až na 18 měsíců, pokud je dotyčná osoba na útěku. V případě zajištění přemísťované osoby se lhůta pro přemístění zkracuje za výše uvedených pravidel na 6 týdnů.*
30. Na základě pravidel pro určení příslušnosti členského státu obsažených v kapitole III, konkrétně čl. 12 odst. 2 nařízení Dublin III, je tak k posouzení žádosti žalobců příslušné Španělské království, které svou příslušnost k posouzení žádosti žalobců o mezinárodní ochranu přijalo.

31. Žalobci se však domáhají aplikace diskrečního oprávnění obsaženého v čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III a namítli, že správní orgán nedostatečně posoudil jejich žádost o aplikaci tohoto ustanovení a nevypořádal se s jejich konkrétními tvrzenými skutečnostmi případu.
32. Článek 17 Dublinského nařízení stanoví, že *odchylně od čl. 3 odst. 1 se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný.*
33. Uvedené ustanovení představuje diskreční oprávnění členského státu, aby dle vlastního uvážení rozhodl o žádosti žadatele, aniž by k tomu byl příslušný. Předmětné ustanovení žádné konkrétní důvody nestanovuje a je na uvážení toho kterého členského státu, zda neuplatní v nařízení stanovená standardní pravidla a výjimečně rozhodne sám o žádosti žadatele, k níž není podle standardních pravidel příslušný. Nejedná se tak o oprávnění žadatele, aby byla jeho žádost projednávána ve státě, ve kterém o mezinárodní ochranu požádal, ale o oprávnění členského státu ponechat si žadatele ve své jurisdikci.
34. Žalobci v daném případě požádali správní orgán o použití uvedeného ustanovení s odůvodněním, že ve Španělsku nemají žádné příbuzné, že žalobce v České republice naopak má sestru, jejího manžela a neteř. Dále uvedli, že již do České republiky cestovali na turistická víza, že v Praze má žalobce známé, kteří mu mohou pomoci zajistit zaměstnání v oboru a že dcera se v minulosti učila českému jazyku. Rovněž zmínili, že ve Španělsku je těžké se registrovat k formalizaci žádosti o udělení mezinárodní ochrany, že čekací lhůty jsou dlouhé a po tuto nebudou mít kde bydlet a co jíst. Proto by rádi setrvali v České republice.
35. Nutno připomenout, že cílem dublinského systému, který se v současnosti opírá o nařízení Dublin III, je zajistit, aby byl za posuzování žádosti o mezinárodní ochranu odpovědný pouze jeden stát, a zabránit zahlcení systému žádostmi téže osoby v různých členských státech a co nejrychleji určit stát příslušný k posuzování žádosti, aby byl zaručen přístup k účinné mezinárodní ochraně. Tím toto nařízení směřuje ke snaze zabránit žadatelům, aby si vybírali, kde chtějí získat mezinárodní ochranu. Za tím účelem obsahuje nařízení Dublin III podrobná kritéria pro určování příslušného státu tak, aby v individuálních situacích bylo možné jednoznačně posoudit, který členský stát je odpovědný za posuzování konkrétní žádosti.
36. K diskrečnímu oprávnění obsaženému v článku 17 odst. 1 nařízení Dublin III existuje již poměrně četná judikatura Nejvyššího správního soudu. Ten např. ve svém rozsudku ze dne 5. 1. 2017, čj. 2 Azs 222/2016-24 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), konstatoval, že zmíněný čl. 17 odst. 1 „kopíruje článek 3 odst. 2 předchozího Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 (dále jen „nařízení Dublin II“), který byl označován jako „klauzule suverenity“. Toto ustanovení představuje možnost státu posoudit žádost o udělení mezinárodní ochrany, i když k němu není příslušný. S ohledem na dosažení účelu řízení o mezinárodní ochraně, tj. poskytnutí skutečné efektivní ochrany před individuálně identifikovanou újmou, je třeba konstatovat, že mohou nastat situace, kdy postup podle kritérií pro určení státu příslušného k posouzení žádosti nepovede k realizaci smyslu řízení. Jinými slovy ve státě příslušném k řízení o mezinárodní ochraně dle nařízení Dublin III nebude žadatel v bezpečí před hrozbou takové újmy... Vyjádření suverenity v podobě atrakce posuzování žádosti o mezinárodní ochranu

nepříslušným státem tak neznamená právo k libovůli, nýbrž povinnost hledat a nacházet racionální řešení přiměřená konkrétním okolnostem. Pokud z okolností případu plyne, že je hodný zvláštního zřetele, je na místě úvahu o aplikaci čl. 17. odst. 1 nařízení Dublin III učinit. Případy hodné zvláštního zřetele nelze žádným vyčerpávajícím způsobem obecně popsat, přesto však v rámci nich jsou patrné dvě významnější skupiny, které lze typově charakterizovat: V první řadě případy, kdy má žadatel o mezinárodní ochranu zvláštní vztah k České republice, resp. Česká republika má zvláštní zájem na jeho ochraně (např. za prokázané služby našemu státu či pro jiný specifický vztah k němu). Další skupinou jsou případy, kdy by aplikace určené příslušnosti jiného členského státu mohla mít nežádoucí důsledky jiné než takové, s nimiž samotné nařízení Dublin III typově počítá a pro něž stanovuje konkrétní specifická pravidla (viz jeho čl. 3 odst. 2).“ Obdobně v rozsudku ze dne 12. 1. 2017, čj. 5 Azs 229/201-44, Nejvyšší správní soud uvedl, že „nejčastější důvod použití diskrečního oprávnění (byť není možné a priori vyloučit důvody jiné) vyjádřil unijní normotvůrce v bodě 17 odůvodnění nařízení Dublin III takto: Kterýkoli členský stát by měl mít možnost odchýlit se od kritérií příslušnosti, zejména z humanitárních důvodů a z důvodu solidarity“. Užití diskrečního oprávnění podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III má být vyhrazeno jen skutečně výjimečným případům.

37. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2017, čj. 6 Azs 16/2017-61, pak shora uvedené závěry neznamenají, že správní orgán má povinnost diskreční ustanovení aplikovat, má se však otázkou jeho nevyužití zabývat s ohledem na specifické okolnosti hodné zřetele.
38. Unijní právo tak přiznává členskému státu široký prostor pro uvážení, zda se rozhodne využít svého oprávnění převzít příslušnost k posouzení žádosti, k níž jinak příslušný není. Čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III neobsahuje žádné omezení z hlediska důvodů použití, ani žádný neurčitý pojem (např. „případ hodný zvláštního zřetele“, jak výslovně uvádí např. § 14 zákon o azylu). Členský stát může svého oprávnění podle odstavce 1 využít s ohledem na politické, humanitární a praktické úvahy. Tato skutečnost na druhou stranu neznamená právo členského státu, resp. rozhodujícího správního orgánu k libovůli. Limity správního uvážení pak vyplývají z vnitrostátní judikatury.
39. V daném případě žalobci tvrdili určité skutečnosti, o nichž mají zato, že jsou okolnostmi hodných zvláštního zřetele (konkrétně, že ve Španělsku nemají žádné příbuzné a naopak v ČR ano, že žalobce může za pomoci známých v Praze získat zaměstnání v oboru, že dcera se v minulosti učila českému jazyku a je nezletilá).
40. Žalovaný se čl. 17 Dublinského nařízení a žalobci tvrzenými skutečnostmi zabýval na straně 6 rozhodnutí. Zde uvedl, že podstatou článku jsou humanitární důvody pro sloučení rodiny či kulturní důvody, přičemž současně konstatoval, že žadatelé se nepotýkají se zdravotním omezením, nemají žádné zvláštní potřeby nebo omezení, v České republice v minulosti dlouhodobě nepobývali a nemají zde vytvořeny hlubší sociální vazby a že do Španělska má odcestovat kompletní nukleární rodina, která přicestovala do České republiky. Dále konstatoval, že na území České republiky se nachází plnoletá sestra žalobce, ta ale není definována v čl. 2 odst. g) Dublinského nařízení jako nejbližší rodinný příslušník a že ve Španělsku se žalobci v minulosti nesetkali s žádným problémem.
41. Správní orgán se tedy čl. 17 Dublinského nařízení zabýval, jeho neaplikování u žalobců stručně odůvodnil a je z něho zřejmé, že důvody tvrzené žalobci nepovažoval za důvody

hodné zvláštního zřetele. Krajský soud tak shledal, že tvrzené okolnosti vycházející z konkrétních tvrzení žalobců správní orgán vzal v úvahu, pojednal o všech podstatných skutečnostech, jež by mohly být relevantní. I když je hodnocení žalovaného stručné, nelze souhlasit se žalobou, že by tuto otázku nezhodnotil, resp. že by ji nezhodnotil dostatečně. Uvážení žalovaného neaplikovat čl. 17 nařízení Dublin III tedy stojí na tom, že v případě žalobců nebyl shledán žádný důvod hodný zvláštního zřetele, tedy zvláštní vztah k České republice či případná hrozba závažných nežádoucích důsledků ve vztahu k nim ve Španělsku.

42. K tomu krajský soud dále poznamenává, že správní uvážení soud přezkoumává jen v omezeném rozsahu, tj. zda správní orgán nezneužil či nepřekročil jeho meze (§ 78 odst. 1 druhá věta s. ř. s.), tedy zda rozhodnutí nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem. Úkolem soudu však není nahradit správní orgán v jeho kompetenci ani nahradit správní uvážení uvážením soudním. S ohledem na výše uvedené krajský soud neshledal překročení mezí správního uvážení a dospěl k závěru, že žalovaný dostatečně zjistil a posoudil osobní situaci žalobců, a pokud z jimi uváděných skutečností sám nevyvodil důvody pro postup podle čl. 17 nařízení Dublin III, zůstává takové rozhodnutí v rámci výkonu pravomoci správního orgánu, kterému přísluší o žádosti rozhodovat.
43. V postupu žalovaného nelze dle názoru krajského soudu shledat ani rozpor s postuláty vytýčenými v preambuli Dublinského nařízení, žalobci v tomto směru konkrétně poukazovali na bod 13 a 14 této preambule. Správní orgán je sice povinen při posuzování své příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu vzít v potaz důvody hodné zvláštního zřetele uvedené v žádosti, aby mohl posoudit, zda je dán důvod k aplikaci diskrečního oprávnění zakotveného v čl. 17 odst. 1 citovaného nařízení, avšak jak vyplývá ze shora uvedeného, žádné takové důvody v daném případě neshledal, neboť důvody, které žalobci uváděli, za ně nepovažoval a stručně odůvodnil proč. Pokud tedy žalovaný diskrečního oprávnění dle čl. 17 Dublinského nařízení nevyužil, nejedná se o postup nezákonný.
44. K tomu nutno rovněž zopakovat, že diskreční oprávnění ve smyslu zmíněného čl. 17 je tzv. doložkou svrchovanosti, přičemž na aplikaci tohoto článku není právní nárok a nejedná se ani o povinnost členského státu jej aplikovat.
45. Žalobci rovněž namítali, že nebyla dostatečně posouzena otázka, zda v případě Španělska nedochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů, a to speciálně ve vztahu k žadateli s nezletilým dítětem. Zmínili, že ve Španělsku je těžké se registrovat k formalizaci žádosti o udělení mezinárodní ochrany, že čekací lhůty jsou dlouhé a po tuto nebudou mít kde bydlet a co jíst.
46. Předně nutno zmínit, že judikatura správních soudů dovodila, že žalovaný je povinen v odůvodnění rozhodnutí, kterým vyslovuje, že státem příslušným k posouzení podané žádosti o mezinárodní ochranu je podle čl. 3 nařízení Dublin III jiný členský stát, zabývat se vždy také tím, zda přemístění žadatele do takto určeného členského státu není vyloučeno z důvodu existence systémových nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, čj. 1 Azs 248/2014-24). Žalovaný tak v nyní posuzované věci učinil a dospěl k závěru, že azylové řízení ani podmínky příjmu žadatelů v Španělsku nevykazují závažné systémové nedostatky ve výše

uvedeném smyslu (na straně 5 a 6 napadeného rozhodnutí). Poukázal především na to, že neexistuje žádné rozhodnutí vydané na úrovni Evropské unie nebo Rady Evropy, které by deklarovalo systematické nedostatky ve Španělsku, UNHCR nevydal žádné stanovisko požadující, aby se členské státy zdržely dublinských transferů do Španělska a Španělsko je členským státem EU, který ratifikoval a dodržuje mezinárodní lidskoprávní smlouvy a je považován za bezpečnou zemi.

47. Důkazem, na základě kterého žalovaný dospěl k závěru, že žalobcům nehrozí ve Španělsku nelidské či ponižující zacházení ve vztahu k vedení řízení ve věci mezinárodní ochrany a zajištění podmínek žadatelů o mezinárodní ochranu, je pak shora zmíněná Informace OAMP ze dne 23. 8. 2022, která se týká azylového systému ve Španělsku a je zaměřena na řízení o mezinárodní ochraně, azylovou legislativu, zranitelné osoby, dublinské navrátilce, azylová střediska, přijímací podmínky a zajišťování, obsahuje i azylové a dublinské statistiky. Z jejího obsahu vyplývá, že podmínky v přijímacích střediscích jsou hodnocena kladně, k problémům dochází ve střediscích dočasného pobytu mimo území pevninského Španělska. Ubytování v přijímacích střediscích zohledňuje práva rodin, kterým je umožněno bydlet společně a ubytovací kapacity zajišťují španělské orgány skrze vlastní střediska a nevládní organizace prostřednictvím svých zařízení. Ve zprávě jsou popsány fáze azylového řízení (tři časově navazující etapy) a ve vztahu k dublinským navrátilcům je uvedeno, že jim je umožněn prioritní termín schůzky a v případě rodin s nezletilými dětmi je možné kontaktovat správní úřad v případě o formalizaci žádosti přímo, nikoliv pouze prostřednictvím webového systému. Pokud tedy žalobci vyslovili obavu ve vztahu k čekacím lhůtám na azylový pohovor a že jsou případy, kdy jsou žadatelé o azyl „ponecháni na ulici“, pak tyto problémy, jak lze dovodit ze zprávy, souvisely se snížením kapacit zařízení v roce 2020 z důvodu covid-19 a s registračním systémem do doby formalizace žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Z obsahu zprávy tak vyplývá, že ve Španělsku probíhá řízení ve věcech mezinárodní ochrany jak po stránce právní, tak po stránce faktické standardním způsobem, které umožňuje žadatelům o mezinárodní ochranu využít všech práv souvisejících s jejich postavením vymezených příslušnými mezinárodními akty. Uvedená souhrnná zpráva o stavu azylového řízení a podmínek přijetí ve Španělsku přitom čerpala informace z vícero zdrojů – výročních zpráv mezinárodně respektovaných institucí v oblasti ochrany lidských práv, o jejichž objektivitě není důvodu pochybovat (Amnesty International, Asylum Information Database /AIDA/, Zpráva EASO, HRW, Ministerstvo zahraniční věcí USA).
48. Žalovaný tedy zkoumal azylový systém ve Španělsku, vycházel přitom z Informace OAMP, přičemž nedospěl k závěru, že by ve Španělském království existovaly systémové nedostatky azylového systému v takové míře, aby bylo nutno učinit závěr o tom, že by žalobcům mohlo hrozit nelidské či ponižující zacházení v souvislosti s jejich žádostí o udělení mezinárodní ochrany. Byť vycházel z jediné zprávy, jeho zjištění jsou dostačující a ve světle žalobních bodů ob stojí. Žalobci totiž opomíjí, že systémovými nedostatky ve smyslu ustanovení čl. 3 odst. 2 věta druhá Dublinského nařízení jsou jen takové deficity, jež s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení v azylovém (zde španělském) řízení. Podle čl. 3 odst. 1 věty druhé nařízení Dublin III *žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III*. Výjimku představuje situace popsána v čl. 3 odst. 2 větě druhé, dle které *není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o*

podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.

49. Krajský soud uzavírá, že situace ve Španělsku ohledně azylového systému byla žalovaným zhodnocena dostatečně. Ani soud nemá žádné aktuální poznatky o systémových nedostacích v azylovém řízení v této zemi ve smyslu výše citovaného ustanovení nařízení Dublin III. V průběhu řízení tak nevyplynula žádná okolnost, pro kterou by se žalovaný či soud měl vážně obávat, že žádost žalobců nebude ve Španělsku dostatečně a spravedlivě posouzena. V námitkách žalobců proto nelze shledat nic, co by mohlo představovat naplnění podmínek stanovených v čl. 3 odst. 2 druhém pododstavci nařízení Dublin III.
50. Lze dodat, že odkaz žalobců na případ, který rozhodoval Krajský soud v Brně pod čj. 41 Az 21/2020-83, je nepřipadný, neboť šlo o skutkově odlišnou situaci. V odkazovaném případě se totiž jednalo o posouzení azylového příběhu žadatelů, v němž azylový příběh prvního z nich byl velmi podobný azylovému příběhu jeho bratra, kterému byl v té době udělen v ČR azyl a ČR tak mělo veškeré materiály týkající se azylového řízení bratra žalobce k dispozici, přičemž jak bratr žadatele, tak žadatel sám, měli problémy v Ruské federaci ze stejných důvodů. Dále pak soud ve zrušujícím rozsudku uvedl, že v současné době (tj. v září 2020) by nebylo vhodné pro velmi nízký věk dítěte žadatelů o azyl, přemísťovat rodinu do jiného státu, kde je mnohem větší počet žadatelů o mezinárodní ochranu, a to s ohledem na další vlnu pandemie koronaviru, zvláště v případě rodiny s malým dítětem. O takovou situaci (tj. sourozence, kteří ve stejnou dobu žádali o azyl z obdobných důvodů a pandemii koronaviru) v nyní projednávané věci nešlo.
51. K tomu lze doplnit, že případné zohlednění existence rodinných vazeb má z pohledu dublinského nařízení význam právě také z důvodu důkladného posouzení azylových žádostí členů jedné rodiny, které spolu ve většině případů budou vzájemně souviset. To potvrzuje i bod 15 preambule Dublinského nařízení, podle kterého *společné vyřizování žádosti o mezinárodní ochranu členů jedné rodiny jediným členským státem by mělo umožnit, aby byly žádosti posouzeny důkladně, aby byla ve vztahu k těmto členům přijata vzájemně si odpovídající rozhodnutí a aby nedocházelo k rozdělení členů jedné rodiny.*
52. Krajský soud uzavírá, že neshledal žalobou vytýkané vady správního rozhodnutí. Žalovaný zjistil skutkový stav nutný k posouzení dané věci dostatečným a přezkoumatelným způsobem a krajský soud neshledal žádné pochybení ani při aplikaci příslušných ustanovení Dublinského nařízení.
53. Pro úplnost nutno doplnit, že o návrhu žalobců na přiznání odkladného účinku krajský soud nerozhodoval, jelikož odkladný účinek působí jen do skončení řízení před soudem a soud rozhodl o samotné žalobě přednostně po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání si podkladů nutných pro rozhodnutí.

V. Závěr a náklady řízení

54. S ohledem na shora uvedené krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s.
55. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval

a ze spisu nevyplývá, že by mu v průběhu řízení před krajským soudem nějaké náklady nad běžnou úřední činnost vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 14. prosince 2022

Mgr. Helena Konečná v. r.
samosoudkyně